

Lã m gã- Ä'á»f há°jñ chá°ç yá°ç u tá»' mãª tã-n trong thá»±c hã nh tã-n ngÆ°á»jng thá»• Má°«u hiá»†n

Äªãng gã³p cá»§a Vã© Thanh Lá»ch
22/02/2017

Làm gì Ä hñ chç yç u tñ

mê tín trong thñc hành tín ng°áng thÝ M«u hiçñ nay

* Vi Thanh LËch

Thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç là hojt Ùng diãñ ra phÕ biçñ trong

Ýi sñng sinh hojt tâm linh cçạ ng°Ýi Viçt lâu nay, ngày 1/12 vëa qua ã °ãc

UNESCO công nh-n là di sñn v n hóa phi v-t thã jì diçñ cçạ nhñ lojì.

Không thã phç nh-n nhñng nét 1p trong nghç thu-t diãñ

x°Üng dân gian này, tẽ âm nhç, vi jò, trang phác, jò câ çñ không gian diãñ

ra nghi Iã Äu °ãc chu©n bË rñt công phu, phñi kçt hãp hài hoà thành mùt chËnh

thã thñng nhçt.

Ä

Nhñng ng°Ýi trñc tiçp diãñ x°Üng và nhñng khán giç

xung quanh hí dù muññ hay không, cing ang tham gia vào mùt ch°jng trình nghç

thu-t dân gian -c biçt, và chính hí là ng°Ýi trñc tiçp ho-c gián tiçp, l°u giì

lì nhñng giá trË tinh tuý nhçt cçạ làn içu chçs v n, cçạ vi içu dân gian, cçạ

trang phác truyãñ thñng...

Tuy nhiên, có mùt thñc tiç r±ng hçs hçt nhñng ng°Ýi

tham gia nghi Iã thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç lâu nay không ngh) nh° v-y.

Ng°Ýi viçt bài này ã tham dĩ không ít các buÕi Iã, có nhñng buÕi diãñ ra thâu

êm suñt sáng, có nhñng buÕi b°t ãu tẽ tinh mç çñ cuñi ngày, có nhñng ng°Ýi

thñc hiçñ nghi Iã (tjìm gíì là) chuyên nghiçp (ó là các thanh Óng hành nghã

thày cúng, xem bói...), có nhñng ng°Ýi (tjìm gíì là) không chuyên (hí là nhñng

ng°Ýi mà theo các thầy bói là có c n duyên vÙi các vË thçñ linh ho-c có nghiçp

ch°Üng tẽ kiçp tr°üc nên phËi mang thân thã mình hiçñ dâng cho thçñ linh vã ngñ

Óng, nh-p thç, Ä các vË thçñ vÙi séc mñnh vô biên cçạ mình có thã giúp hí giçi

trẽ nghiçp ch°Üng ho-c gá bí c n duyên Ä cuüc sñng thñc tjì °ãc "thu-n

buOm xuôi gió").

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng thanh Óng tiêu tññ

hàng tr m triçu Óng Ä dâng Iã lên các vË thçñ linh và phát IÙc phát tài cho

chúng sinh, cang nhñng gia ình khá giç Iã cang IÙn vì hí cho r±ng tài IÙc mà hí

có °ãc trên trçñ gian là do các vË thçñ linh °u ái mang tÙi, vì thç, hàng n m

phËi mang dâng cúng thçñ linh và chia sÙt cho bách tính. Nç u bñ qua nhñng khoËn

tiêu tññ vào vàng mã thì ãy cing là mùt ý ngh)a tñt trong nghi Iã này.

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng hçs dù rñt nghèo túng

cing phËi cñ vay m°ãn tiãñ Ä thñc hiçñ vì "nh° IÝi thày phán, không hçs s½

bË quã phj, s½ luôn g-p tai hoj trong cuüc Ýi". Không ai kiãm chéng °ãc

h° thñc thç nào sau nhñng phán truyãñ çy, nh°ng nhñng ng°Ýi nghèo vÙi °üc muññ

cháy bñng °ãc thoát khñi cuüc sñng khó kh n cing g°ng séc thñc hiçñ nghi Iã.

Mùt màn khá thú vË mà hçs hçt nhñng ng°Ýi tham dĩ nghi

Iã này Äu rñt thích thú, ó là màn phát IÙc. Nhñng Óng tiãñ th-t °ãc phát t-n

tay ho-c ném tung lên trÝi cho "chúng sinh" nh-t ã xua tan nhñng mçt

mñ cçạ ng°Ýi dĩ Iã khi phËi théc thâu êm ho-c nhËn n cË ngày Ä phác Iã.

Có oàn cung v n sau mùt buÕi Iã ç 36 giá ã thu vã mxi

ng°Ýi tẽ 4 çñ 6 triçu Óng, th-m chí nhiãu hññ nç u thanh Óng là ng°Ýi giàu

có. ó là ch°a kã çñ các ghç hçs dâng làm nhiçm và nâng kh n sía túi, phác và kh n

áo sau mxi phiên giãng Óng cçạ 36 vË thçñ linh, rÕi các vË thç nhang cíã Äñ...

Vô hình chung, ã hình thành mùt bù ph-n ng°Ýi sñng b±ng

nghã hát v n, hçs dâng, viçt sÙ, khçñ Iã. Còn các thanh Óng (tjìm gíì là)

chuyên nghiçp có thã sñng sung túc nhÝ vào sñ dâng cúng cçạ các con nhang ç tí .

Dã thçy r±ng, ranh giÙi giĩa nét v n hoá truyãñ thñng

trong thñc hiçñ mùt nghi Iã tâm linh vÙi viçc mê tín dË oan là rñt mong manh,

vì v-y, Á ra và thực hiện các giải pháp hiện tại để tin tưởng là
 iều không dãn dãn. Theo quan sát và trải nghiệm thực tế nghi lễ này, tác giả
 xuýt mặt sẽ giải pháp sau:

Thứ nhất, về phía các nhà quản lý xã hội, cần có ý kiến
 tuyên truyền bằng nhiều hình thức và nội dung phong phú, linh hoạt, sáng tạo
 nâng cao nhận thức của cán bộ, công viên và nhân dân về nghi lễ thực hành tín
 ngưỡng thờ Mẫu, xác định đây vừa là sinh hoạt văn hóa dân gian hội tụ nhiều giá
 trị nghệ thuật truyền thống tốt đẹp, vừa là nghi lễ tâm linh nhằm thỏa mãn nhu
 cầu sinh hoạt văn hóa tinh thần của nhân dân.

Tên có định hướng đúng đắn trong công tác tuyên truyền,
 văn hóa nhân dân thực thi nghi lễ văn minh, lành mạnh, tiết kiệm, hướng đến những
 giá trị nhân văn tốt đẹp của nghi lễ như thờ cúng niếm tin, tình yêu thương
 bác ái lẫn nhau, sẵn sàng hiến dâng... cho con người.

Thực thi các biện pháp quản lý nhà nước cần chú ý hướng
 dẫn xướng trong thực hành nghi lễ, chấp hành như phép hành nghề. Cần chú ý những
 nghi lễ tham gia toàn cộng đồng, những thanh niên...

Ban hành các quy định về tổ chức thực hiện nghi lễ thực
 hành tín ngưỡng thờ Mẫu tại các địa phương, các phức hợp hiện tại tung tiễn khi phát
 lộc, nghiêm cấm dâng cúng, đốt vàng mã, quy định thờ tự gian, thờ tự lễ cúng của mxi
 buổi lễ, quy định về sí dâng lễ, lễ hát, lễ múa, trang phục phù hợp với
 nghi lễ truyền thống...

Có chính sách quản lý chặt chẽ hoạt động cúng lễ tại
 các địa phương nhân. Có ý kiến thực hiện tuyên truyền, giáo dục, văn hóa những
 người hành nghề thầy bói, thầy cúng, các ông Ông bà cần tuân thủ các quy định
 của pháp luật và thực hiện tâm phúc của những người "đạo" và
 "có khế n ng" thực hiện việc tâm linh.

Thứ hai, về phía những nhà nghiên cứu văn hóa, cần khuyến
 khích hoàn thiện và phát triển những tài liệu nghiên cứu về tín
 ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ cũng như nghi thức thực hiện nghi lễ hội
 đồng, tên xây dựng và định hướng cho nhân dân thực hiện nghi lễ phù hợp với phong tục tập
 quán và bảo tồn văn hóa dân gian, thành kính, chu đáo mà vừa thu-nhận cho nhân
 dân trong thực hiện nghi lễ.

Có những dẫn báo về khế n ng tốt tại, phát triển và
 giao thoa, tiếp biến của nghi lễ cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội. Về
 xu hướng giải pháp giữ gìn, phát huy để tin tưởng tích cực, hiện tại để tin tưởng
 góp phần thực hiện văn minh trong thực hiện sinh hoạt tín ngưỡng, tâm linh.

Thứ ba, về phía những người tham gia nghi lễ thực hành
 tín ngưỡng thờ Mẫu, cần nhận thức sâu sắc đây là mặt sinh hoạt văn hóa tinh thần,
 có ý nghĩa trong việc giải tỏa phần nào những căng thẳng tâm, góp phần làm thay
 đổi tâm trạng, tinh thần theo hướng tích cực, tên không mất n-ng vxn. Cần chú
 ý xin, mua lễ trong việc hành lễ.

Không ngừng tìm tòi, nghiên cứu để nâng cao hiểu biết
 về tín ngưỡng thờ Mẫu cũng như nghi lễ hội đồng Ông tên có cái nhìn đúng đắn về
 sinh hoạt văn hóa tâm linh nói chung, về thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu nói
 riêng.

Tín ngưỡng thờ Mẫu là nét văn hóa tốt đẹp của dân tộc,
 thực hiện truyền thống uông nước như nguồn, tình thân ái. Hoạt động dẫn
 xướng thực hành nghi lễ giàu tính nhân văn, tích hợp nhiều loại hình nghệ thuật
 dân gian có giá trị và ý nghĩa quan trọng trong đời sống văn hóa tinh thần người
 Việt.

Giữ gìn và phát huy những giá trị tốt đẹp và loại bỏ dần
 những yếu tố tiêu cực là việc làm cần thiết, cấp bách đòi hỏi sự vào cuộc của
 toàn xã hội và sự đồng tình cộng hưởng, tham gia thực hiện của nhân dân, có như thế,
 mới phát huy được hiệu quả tích cực của di sản văn hóa phi vật thể di sản của
 nhân loại mà chúng ta đang sở hữu.

(Sở Văn hóa và Thể thao Ninh Bình)Â